

ElmarknadsKontakt

6/2003

2003-12-02

reviderad 2003-12-08

Innehåll

Svenska Kraftnäts avdelning Marknad och kontakten med våra kunder.....	2
Ny organisation.....	2
Vilka leder vår nya Marknadsavdelning?.....	2
Marknadsrådet ett av Svenska Kraftnäts sex råd.....	3
Referensgrupperna för balans- och schablonavräkning - NIB och BIB.....	3
Vårt nyhetsblad – ElmarknadsKontakt.....	3
Beställa nyhetsbladen via prenumeration.....	3
Avtal och regelverk.....	4
Regler för när effektreserverna aktiveras.....	4
Nytt balansansvarsavtal för år 2004.....	4
En översyn pågår av de systemtekniska kraven.....	5
Frågor om elcertifikat.....	6
Elcertifikaten och ursprungsgarantier.....	6
Problem med hanteringen av ansökningar.....	6
... och strul med mätvärdesrapporteringen.....	6
Svenska Kraftnät fungerar som en värdepapperscentral.....	6
Handelsplats för elcertifikat på gång.....	6
Från och med i höst – rätt till ursprungsgaranti.....	7
Balans- och slutavräkning.....	7
Struktur för kommande helger in senast 15 december.....	7
Statistik från avräkningen.....	7
Stöd för elmarknaden.....	7
Elmarknadsservice – en mångsidig sida på webben.....	7
Skaffa inloggingsID – hur gör man?.....	8
Aktörslistan till Ediel-Portalen.....	8
Organisationen kring Svensk Elmarknadshandbok.....	8
Utbildningar i branschstandarden Svensk Elmarknadshandbok.....	10
Ny utgåva av handboken på gång före jul.....	10

Svenska Kraftnät, Box 526, 162 15 Vällingby, tel 08-739 7800, fax 08-37 84 05, webbplats: www.svk.se

Redaktör: Irene Klee, tel 08-739 7713, ansvarig utgivare: Mårten Norgren, tel 08-739 7958

Beställ våra informationsblad via @-post på följande sätt:

ElmarknadsKontakt och Ediel-Nytt hos: irene.klee@svk.se

Frågor om informationsstruktur och avtal: marknadsjour@svk.se, tel 08-739 7788, fax 08-37 77 26

Frågor om avräkning: avrakning@svk.se, tel 08-739 7974, fax 08-37 87 99

Frågor om Ediel: Ediel kundtjänst, tel 0910-82 810, e-post: ediel.support@tietoerator.com

Svenska Kraftnäts avdelning Marknad och kontakten med våra kunder

Ny organisation

Från och med den 1 september 2003 har Svenska Kraftnäts avdelning Marknad en ny organisation. Avdelningen delas in i två nya enheter: Marknadsstöd och Marknadsdesign. Dessutom finns det en stab.

Enheten *Marknadsstöd* svarar för verksamhetsutveckling när det gäller avräkningsprocesser, administrationen av avtal och avräkningen av stamnätet, balansen och schablonleveranserna för de balansansvariga. Dessutom fakturerar enheten avgifterna för Ediel och tar hand om administrationen kring kontoföringen av elcertifikat.

Enheten *Marknadsdesign* arbetar med att utveckla Svenska Kraftnäts produkter på stamnätet, i balanstjänsten mm. för att elmarknaden även fortsättningsvis ska utvecklas positivt både nationellt och internationellt.

Staben arbetar med frågor som berör hela avdelningen, som långsiktig affärsutveckling och samordning av internationell verksamhet.

Vi på Svenska Kraftnät kommer att öka kommunikationen med våra kunder och intressenter. Vi följer bl.a. just nu upp den kund- och intressentundersökning som vi gjort under året.

Vilka leder vår nya Marknadsavdelning?

	<p><i>Cecilia Hellner</i> är avdelningschef. Förutom chefskapet på M arbetar Cecilia även med internationella elmarknadsfrågor. Cecilia är ordförande i Svenska Kraftnäts Marknadsråd och Strategigruppen som beskrivs i särskilda artiklar nedan.</p>		<p>Biträdande avdelningschef är <i>Roger Kearsley</i>. Roger arbetar med internationella elmarknadsfrågor och är ordförande i en arbetsgrupp inom ETSO som arbetar med frågor om transit och tariffer.</p>
	<p><i>Maria Jäderberg</i> är nyanställd chef på enheten Marknadsstöd. Maria kommer från Svenska Statoil AB där hon arbetat som analytiker på både marknads- och ekonomiavdelning samt varit administrativ chef. Maria är ordförande i NIB/BIB-gruppen.</p>		<p><i>Magnus Stephansson</i> är chef på enheten Marknadsdesign. Magnus var fram till i höstas projektledare för att bygga upp Svenska Kraftnäts system för elcertifikat, Cesar. Magnus är barnledig fram till årsskiftet och tillförordnad chef är Christina Simón.</p>

I kommande utgåvor av ElmarknadsKontakt kommer övriga medarbetare på marknadsavdelningen att presenteras.

Marknadsrådet ett av Svenska Kraftnäts sex råd

Svenska Kraftnät har sex råd, nämligen Planerings-, Drift- och Marknadsrådet samt Dammsäkerhets-, Elberedskapsrådet och Ediel Kundråd. De är rådgivande till Svenska Kraftnät i frågor som rör vårt arbetsområde d.v.s. stamnäts- och systemansvarsfrågor.

I *Marknadsrådet* behandlas elmarknads- och tariff frågor. Rådet består av representanter från Svensk Energi, Oberoende elhandlare, Svenskt Näringsliv och Svensk Elbrukarförening. Delegationerna föreslås av de olika medverkande organisationerna men utses av Svenska Kraftnät. Ordförande är Cecilia Hellner, Svenska Kraftnät.

Referensgrupperna för balans- och schablonavräkning - NIB och BIB

För frågor som rör avräkningen har Svenska Kraftnät två referensgrupper - en för nätägare (NIB) och en för balansansvariga företag (BIB). Grupperna träffas ungefär en gång per kvartal. På vår webbplats under valet Mätvärden och schabloner, finns mer information om vilka som deltar i grupperna. Ordförande är Maria Jäderberg, Svenska Kraftnät.

Vårt nyhetsblad – ElmarknadsKontakt

ElmarknadsKontakt är ett nyhetsblad från Svenska Kraftnät för att informera våra kunder/intressenter om aktuella elmarknadsfrågor.

Vilka är då dessa och hur regleras samarbetet med dem?

- ☞ Elproducenter och regionnätägare på stamnätet (Nyttjandeaftalet)
- ☞ Balansansvariga (Balansansvarsavtalet)
- ☞ Nätägare (Nätägaravtalet om rapportering för balansavräkning mm.)
- ☞ Edielkunder (Ediel-avtalet)
- ☞ Elcertkunder (Elcert-avtalet om kontoföring)
- ☞ Effektreserv - anläggningsägare (avtal med anläggningsägare om effektreserv).

Beställa nyhetsbladen via prenumeration

När vår nya webbplats - med förändrad struktur - läggs ut (beräknas ske före jul) kommer vi att ändra distributionen av våra nyhetsblad. Då kommer du att själv kunna prenumerera på önskade sidor på webbplatsen. Som det fungerar just nu så sänds nyhetsbladen ut via distributionslistor som vi lagt upp i Outlook samt med hjälp av Aktörsinformationen på Elmarknadsservice. Du kommer alltså i fortsättningen att själv välja vad du vill prenumerera på.

Avtal och regelverk

Regler för när effektreserverna aktiveras

Upphandlingen av effektreserverna har nu slutförts av Svenska Kraftnät för kommande vinter. Reserverna är till för att under mycket kalla vinterdagar med hög förbrukning, kunna upprätthålla effektbalansen i landet. Allt som allt har produktionsresurser för 1443 MW upphandlats. Dessutom har Svenska Kraftnät tecknat avtal om effektreduktioner (dvs. att stora industriföretag, vid effektbrist, kan dra ner på sin förbrukning) om sammanlagt 400 MW. Det innebär att vi nu har upphandlat 1843 MW och upphandlingen för kommande vinter är därmed slutförd.

Effektreserven aktiveras när Svenska Kraftnät bedömer att tillgängliga produktionsresurser och importmöjligheter underskrider planerad förbrukning och export. Under tiden december 2003 – februari 2004 är det Svenska Kraftnät som disponerar de produktionsanläggningar som ingår i effektreserven. Ägaren till produktionsanläggningen kan bara själv utnyttja anläggningen under denna tid efter särskild prövning.

Produktionsresurserna aktiveras i reglermarknaden och priset är en rörlig kostnad + ca 3000 SEK/MWh. För förbrukningsresurserna gäller att de aktiveras som bud till elspotmarknaden och priset är en rörlig kostnad. För båda typerna av resurser tillkommer eventuella start- och aktiveringskostnader. Information om effektreserverna och de rörliga kostnaderna kommer under veckan att läggas ut på vår webbplats.

Nytt balansansvarsavtal för år 2004

I det nya balansansvarsavtalet har en vingelmån på 5 MW +0,5 % införts i prissättningen av förbrukningsbalansen. Därmed har det blivit lättare att vara balansansvarig. Syftet med ändringen är att underlätta för nya aktörer att bli balansansvariga. En utvärdering kommer att göras inför nästa års avtal för att se om önskad effekt har uppnåtts.

I det nya avtalet har också en tilläggsavgift på förbrukad energi under höglastperioder införts. Den blir 11 kr/MWh under vardagar 06-22 från december till februari. Avgiften ska finansiera kostnaden för att hålla produktionsanläggningarna i effektreserven startklara om fara för effektbrist skulle uppkomma.

Följande avgifter gäller nu för balanskraft respektive avgifter för effektreserv:

Avgifter för balanskraft

- ❖ Grundavgift för balanskraft (1 kr/MWh)
- ❖ För produktions-/förbrukningsbalanskraft tas endast spotpris ut vid vingelmån om 5MW ± 0,5 % av uppmätt prod./förbr. I övriga fall spotpris + regleravgift.
- ❖ Grundavgift för förbrukningsenergi (0,6 kr/MWh)
- ❖ Avräkningsavgift vid bilateral handel (500 kr/motpart)

Avgifter för effektreserv

- ❖ Särskild förbrukningsenergiavgift (11 kr/MWh under höglasttid: vardagar 06-22, dec - feb)

Inför nästa års balansansvarsavtal kommer avgifterna att ses över igen.

Effektbrist råder när Svenska Kraftnät behöver utnyttja störningsreserven för att klara den normala elförsörjningen. Varning för effektbrist utfärdas av Svenska Kraftnät när vi bedömer att störningsreserven behöver användas för att klara effektbalansen under nästa dygn. Störningsreserven är produktionsresurser som Svenska Kraftnät använder för att avhjälpa tillfälliga variationer mellan förbrukning och produktion vid störningar. Det finns en momentan aktiv störningsreserv (tillgänglig inom 30 sekunder) och en snabb aktiv störningsreserv (inom 15 minuter) vid fel i elsystemet.

Prissättningen av balanskraft vid effektbrist - när störningsreserven används - är oförändrad, dvs. 6000 kr/MWh. Priset för att Svenska Kraftnät ska kunna utnyttja effektreserven som reglerkraft ändras till 3000 kr/MWh + rörlig kostnad.

En översyn pågår av de systemtekniska kraven

Inom Svenska Kraftnät pågår ett arbete med att precisera de *systemtekniska kraven* för att kunna bibehålla kraftsystemets driftsäkerhet. Nya *föreskrifter* kommer att reglera kraven på egenskaperna i produktionsanläggningar. Föreskrifterna remissbehandlas av berörda företag, beslutas i Svenska Kraftnäts styrelse för att slutligen godkännas av EU-kommissionen. Hela hanteringen beräknas vara klar någon gång under hösten 2004. För varje anläggning kommer ett *anläggningsavtal* att reglera hur anläggningen utformas, krav på elkvalitet, gränser för spänningsreglering och ansvar.

Nyttjandeavtalet kommer att ses över och renodlas så att det enbart innehåller regler för hur stamnätet används, dvs. tariff- och abonnemangsfrågor. Det reviderade nyttjandeavtalet beräknas bli klart under 2004.

Frågor om elcertifikat

Elcertifikaten och ursprungsgarantier

Det nationella systemet för elcertifikat - med syfte att främja produktion från förnybara energikällor - har nu varit igång sedan den 1 maj i år, dvs. under drygt ett halvår. Hur har det då gått?

Problem med hanteringen av ansökningar ....

Under sommaren och hösten har elproducenterna ansökt om att få sina produktionsanläggningar godkända hos Energimyndigheten. -Energimyndigheten har lagt ned mycket jobb för att hinna med alla ansökningarna och länge låg man långt efter i hanteringen, berättar Jenny Fridström, ansvarig för Svenska Kraftnäts system för elcertifikat. Det gjorde att Svenska Kraftnät inte kunde utfärda elcertifikat i full utsträckning. Energimyndigheten intensifierade arbetet med att lösa detta under hösten och nu är cirka 1450 anläggningar av cirka 1700 möjliga godkända.

.... och strul med mätvärdesrapporteringen

-Det har varit en hel del strul med mätvärdesrapporteringen sedan starten, men nu börjar vi få grepp om detta också, säger Jenny. Alla "födslovåndor" har gjort att antalet utfärdade elcertifikat har varit lågt fram till nu. De fel som uppstått är att nätägaren rapporterat till felaktig IT-adress eller att de uppgifter som elproducenterna lämnat till Energimyndigheten inte stämt överens med de uppgifter som sedan rapporterats av nätägaren eller den som äger anläggningen till Svenska Kraftnäts datorsystem.

Svenska Kraftnät fungerar som en värdepapperscentral

Svenska Kraftnät utfärdar elcertifikaten och ansvarar för det register där certifikaten kontoförs. Idag finns cirka 1200 kontohavare varav det stora flertalet är elhandelsföretag.

Priset för ett elcertifikat varierar idag mellan 90 - 320 kr med ett medelpris på cirka 210 kr. Varje elcertifikat motsvarar energin 1 MWh (en megawattimme).

Svenska Kraftnät har byggt upp en kundtjänst för att ta hand om administrationen av kontoföringen för de kunder som inte själva vill göra detta i det Internet-baserade systemet. Kundtjänsten omfattar idag ungefär en heltidstjänst och bemannas av två personer som var och en arbetar halvtid med detta. Ytterligare en person kommer kunna gå in och hjälpa till vid behov. Kundtjänsten har - sedan starten i maj - i genomsnitt tagit emot 60 - 70 samtal per dag.

Handelsplats för elcertifikat på gång

Idag finns ingen handelsplats för elcertifikat men Nord Pool kommer att starta en sådan i början av nästa år.

Från och med i höst – rätt till ursprungsgaranti

Från och med den 1 oktober 2003 har producenter av förnybar el rätt att få ett intyg av Svenska Kraftnät som visar att en viss mängd förnybar el har producerats i en viss produktionsanläggning under en viss tid. Kravet på ursprungsmärkning kommer från EU.

Balans- och slutavräkning

Struktur för kommande helger in senast 15 december

December månad har få arbetsdagar – jul och nyår står snart för dörren. Därför uppmanar vi alla nätägare att sända in strukturförändringar till Svenska Kraftnät i god tid. Senaste dag för att sända in strukturförändringar för period 2004-01-01 är måndagen den 15 december.

Statistik från avräkningen

Svenska Kraftnät tar fram statistik för att bevaka hur balansansvariga sköter sin balanshållning. Denna statistik visar vi vid olika tillfällen, bl a. vid den informationsdag som vi har varje år för de balansansvariga. Vi kommer att lägga ut statistiken när vår nya webbplats blir färdig (se artikeln "Beställa nyhetsbladen via prenumeration"). Genom våra uppföljningar kan vi själva snabbt upptäcka om något balansföretag konsekvent missköter sig och ofta är i obalans. Förutom att det kan bli dyrt för företaget i fråga att sändigt vara i obalans och betala balanskraft är misskötsel av balansansvaret grund för att säga upp balansansvarsavtalet.

Förutom denna statistik har vi även gjort uppföljningar av hur nätägarna har rapporterat in de dagliga mätvärdena. Denna uppföljning finns på vår nuvarande webbplats under valet Mätvärden och schabloner/Uppföljning av rapportering. Vi är givetvis tacksamma att få in synpunkter på hur vi kan förbättra statistiken. De kan lämnas till redaktören för detta nyhetsblad.

Stöd för elmarknaden

Elmarknadsservice – en mångsidig sida på webben

Informationen på Elmarknadsservice kan användas på en massa smarta sätt. Bland annat kan man ta fram distributionslistor (välj "Dynamisk rapport" under valet Aktörs-information). Med hjälp av den dynamiska rapporten kan du ta fram listor på exempelvis @-post-adresser och snabbt och enkelt göra en distributionslista via @-post. Det kan vara bra att ha när exempelvis en elleverantör snabbt vill gå ut med information till samtliga nätägare. Svenska Kraftnät använder listorna för att sända ut våra nyhetsblad eller annan information som ska nå aktörerna.

För att du ska kunna utnyttja den här funktionen och andra val på Elmarknads-service, måste ditt företag ha skaffat ett login-ID. Läs mer om det i artikeln nedan.

Elmarknadsservice uppdateras löpande med fler funktioner. Synpunkter på Elmarknadsservice kan lämnas till marknadsjour@svk.se.

Skaffa inloggningsID – hur gör man?

Varje företag är sin egen administratör som tilldelar behörigheter vidare inom företaget. Den som inom företaget har utsetts till administratör ska skicka in följande uppgifter till marknadsjour@svk.se.

- namn
- telefon
- telefax
- @-postadress
- närmaste chef
- närmaste chefs telefonnummer

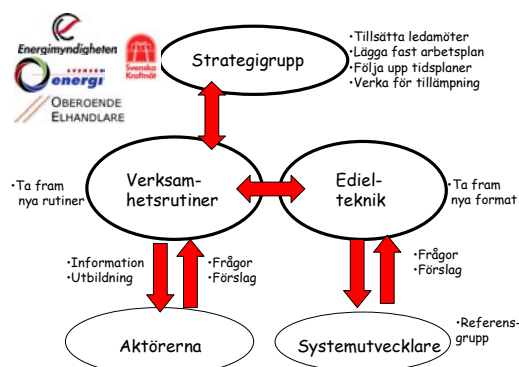
Aktörslistan till Ediel-Portalen

I ElmarknadsKontakt 3/2003 informerade vi om att aktörslistan för Ediel-användare kommer att flyttas till inloggningsdelen av Elmarknadsservice. Så kommer inte att ske. Istället kommer aktörslistan att ingå i den s.k. Ediel-Portalen. Det är en webb-baserad lösning för att testa Ediel-meddelanden. I första skedet kommer PRODAT och svarsmeddelandet APERAK att testas. Mer om Ediel-Portalen kan du läsa i Ediel-Nytt 6/2003 som du hittar på vår webbplats under valet Data- och telekommunikation/Nyheter.

Aktörslistan kommer dock under en övergångsperiod att ligga kvar som en Excel-lista på vår webbplats.

Organisationen kring Svensk Elmarknadshandbok

Branschorganisationerna Svensk Energi, Oberoende elhandlare samt Svenska Kraftnät och Energimyndigheten har tillsammans kommit överens om en ny samarbetsform för frågor som rör rutiner och informationsstruktur på elmarknaden. Syftet är att skapa en effektivare elmarknad. Den nya arbetsformen ger tydliga mål, en tydlig beslutssituation samt förutsättningar för att de resultat som tas fram i de olika arbetsgrupperna blir accepterade och efterföljs. Hur de tre arbetsgrupperna arbetar framgår av bilden nedan.

Strategigruppen analyserar verksamhetsbehov, lägger fast arbetsplaner för arbetsgruppen Verksamhetsrutiner och följer upp gruppens arbete. Framför allt ska strategigruppen se till att de rekommenderade rutiner som tas fram blir förankrade så att de tillämpas inom branschens företag. Strategigruppen består av representanter för Svenska Kraftnät, Energimyndigheten, Oberoende elhandlare och Svensk Energi och deltagarna utses av respektive medverkande företag. Ordförande är Cecilia Hellner, Svenska Kraftnät.

Gruppen **Verksamhetsrutiner** utses av Strategigruppen och analyserar och föreslår rutiner som ska underlätta administrationen för elmarknadens aktörer. Rutinerna dokumenteras i branschstandardens Svensk Elmarknadshandbok. Förslag på ärenden att behandla kommer direkt från aktörerna eller från strategigruppen. Utgångspunkten för arbetet ska vara att lösa genuina behov som gäller många aktörer, med en gemensam rutin som alla känner till. Arbetet ska säkerställa informationsutbytet mellan aktörerna men inte lösa enskilda företags interna rutiner. Gruppen ska verka för att rutinerna används av marknadens aktörer (t.ex. genom utbildningsinsatser, information) och lämna kravspecifikation på nya Ediel-format m.m. till Ediel-teknikgruppen. Ordförande är Annica Lindahl, Svensk Energi.

Ediel-teknikgruppen utses av strategigruppen och är ett tekniskt kompetenscentrum för Ediel med uppdrag att ta fram nya Ediel-format samt arbeta med frågor som rör teknisk standardisering såväl nationellt som internationellt. Arbetet rapporteras löpande till gruppen Verksamhetsrutiner. Gruppen är kontaktyta mot systemleverantörerna. Ordförande är Oscar Ludwigs, Svenska Kraftnät.

Mer om organisationen och vilka som deltar i de olika grupperna kan du läsa om på www.elmarknadshandboken.se.

Utbildningar i branschstandarden Svensk Elmarknadshandbok

Åtta olika utbildningar, kopplade till innehållet i Svensk Elmarknadshandbok, har nu genomförts runt om i landet. Drygt 200 kursdeltagare har gått utbildningarna. Trots att våra tidsmarginaler för att planera genomförande och innehåll varit mycket korta, valde vi att hålla utbildningarna redan under hösten, eftersom vi fann det mycket angeläget att starta upp så fort som möjligt. Vi har lärt oss mycket under utbildningarnas gång och fått ett bra gensvar från engagerade deltagare. Här följer några av de erfarenheter som medför att nästa utbildningsomgång, till 2004, kommer att se något annorlunda ut:

- 📖 Vi kommer att vara tydligare när det gäller målgrupp för respektive utbildning och öka antalet målgrupper.
- 📖 En-dagsutbildningar kommer att förläggas med större geografisk spridning för att minska deltagarnas resande.
- 📖 Speciella program kommer att erbjudas för att genomföra kurser internt inom det egna företaget.

Kurserna kommer att hållas löpande, flera år framåt. Håll därför utkik på handbokens egen webbplats www.elmarknadshandboken.se där du bl.a. kan boka in kurser och hämta hem handboken som en pdf-fil.

Ny utgåva av handboken på gång före jul

I den nya organisationen kring frågor som rör rutiner och informationsstruktur är numera Svenska Kraftnät, Svensk Energi och Oberoende elhandlare gemensamma utgivare av Svensk Elmarknadshandbok. En ny utgåva- utgåva 1.6 - kommer att publiceras före julhelgen. Handboken uppdateras varje kvartal: i mars, juni, september och december.

